**SPRÁVA NÁRODNÍHO PARKU ŠUMAVA**

**Odbor státní správy NP Šumava**

Ústav biologie obratlovců, AV ČR, v.v.i.
Datum: 1. 12. 2016
Čís. j.: VBO – 322/Sch.r./2016
P/L, P/P: 4/0
Vyřizuje: P. Hrníčková

Dle rozdělovníku

| naše značka | vyřizuje / linka | datum |
|---|---|---|
| SZ NPS 08294/2016/3 – NPS 09338/2016 | Ing. Košnář / 388 450 225 | 29. 11. 2016 |

# ROZHODNUTÍ

Správa Národního parku Šumava jako příslušný orgán ochrany přírody dle ustanovení § 75 odst. 1 písm. f) zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále "ZOPK"), vykonávající státní správu v ochraně přírody a krajiny na území národního parku podle ustanovení § 78 odst. 2 ZOPK, po provedeném správním řízení rozhodla takto:

**Ústavu biologie obratlovců AV ČR, v. v. i.,** Květná 8, 603 65 Brno, IČO: 68081766, **povoluje** podle ustanovení § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. c) ZOPK **výjimku ze zákazů u zvláště chráněných druhů živočichů** uvedených v ustanovení § 50 odst. 2 ZOPK, a to konkrétně ze zákazů manipulace s jedinci, kadávery, částmi těl a tkání, odběru vzorků tkání ze živých i mrtvých jedinců nebo jejich částí, přepravy, držení a zpracování vzorků tkání zvláště chráněných druhů živočichů pro účely vytvoření a provozování Národní genetické banky živočichů.

Rozhodnutí je platné **do 31. 12. 2066**, za následujících podmínek:

1. Jedince zvláště chráněných druhů není dovoleno aktivně odchytávat či usmrcovat a následně s nimi jakkoliv manipulovat výhradně za účelem odběru genetických vzorků.
2. Vzorky z nalezených kadáverů zvláště chráněných druhů živočichů lze odebírat pouze při dodržení platné legislativy.
3. Vzorky z živých či mrtvých jedinců zvláště chráněných druhů, které má v držení jiný subjekt lze odebírat pouze v případě, že dotyčný subjekt má pro držení těchto jedinců platnou výjimku a provádí svou činnost v souladu se zákonnými předpisy.
4. Každý vzorek musí být zaevidován tak, aby bylo možné prokázat jeho zákonný původ ve smyslu § 54 ZOPK.
5. Při odebírání vzorků u živých exemplářů, si žadatel musí počínat tak aby jedinci zvláště chráněného druhu živočicha nezpůsoboval nepřiměřenou bolest či utrpení ve smyslu ustanovení § 3 písm. l) a m) zákona ČNR č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání.
6. Odebrané vzorky genetického materiálu budou uchovávány v podmínkách umožňujících jejich dlouhodobé využívání k účelům, pro něž je Národní genetická banka živočichů zřizována.
7. Poskytnutí zbytkových částí kadáverů zvláště chráněných druhů živočichů třetí osobě je možné jen v případě, jeli tato osoba držitelem příslušného oprávnění s těmito částmi zvláště chráněných druhů manipulovat.
8. Orgán ochrany přírody bude o veškerých odběrech genetického materiálu zvláště chráněných druhů živočichů provedených na území NP Šumava a CHKO Šumava uvědomen každoročně k datu 31. 12. 2016, a to formou písemné zprávy. V této zprávě bude u každého odběru uveden druh zvláště chráněného živočicha, počet získaných vzorků a způsob jejich nabytí (kadáver nebo živý jedinec, v případě kadáveru místo jeho nálezu).
   Písemná zpráva o odběrech vzorků bude zasílána na adresu: Správa Národního parku Šumava, 1. máje 260, Vimperk 385 01, popřípadě v elektronické podobě na email: antonin.kosnar@npsumava.cz.

## Odůvodnění:

**Ústav biologie obratlovců AV ČR, v. v. i.,** Květná 8, 603 65 Brno (dále jen žadatel), podal dne 13. 10. 2016 žádost o povolení výjimky podle § 56 odst. 1 a odst. 2 zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění (dále jen „ZOPK") ze zákazů u zvláště chráněných druhů živočichů uvedených v § 50 ZOPK. Výjimka je požadována pro účely sběru genetického materiálu a jeho následného uložení v rámci Národní genetické banky živočichů (NGBŽ). Tato banka byla založena v květnu roku 2015 na základě memoranda o spolupráci mezi výzkumnými institucemi v ČR. Zakládajícími členy NGBŽ jsou Ústav biologie obratlovců AV ČR a Katedra zoologie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Cílem NGBŽ je zajistit dlouhodobé uchovávání odborně konzervovaných vzorků genomického materiálu reprezentujícího biodiverzitu živočichů na Zemi, zejména však v ČR. Žadatel konkrétně požaduje udělení výjimky ze zákazu držet a dopravovat kadávery jedinců zvláště chráněných druhů živočichů a manipulovat s těmito za účelem získání vzorků biologického materiálu obsahujícího genetickou informaci a ze zákazu odebírat, držet a převážet vzorky ze živých a mrtvých jedinců týž druhů za účelem vytvoření a provozování genetické banky. Jednat se bude o vzorky veškerého biologického materiálu obsahujícího genetickou informaci, zejména však fixované tkáně obsahující DNA či RNA (např. vzorky svalové tkáně, krve, bukální stěry, spermie, vajíčka, trus vytržené peří nebo chlupy, embrya živočichů, zbytky blan z vajíček, svlečky či obsah žaludku) či celé kadávery živočichů. Tyto vzorky budou do banky ukládány jednak zaměstnanci ÚBO AV ČR na základě schváleného výzkumu a jednak externími přispěvateli (předpokládá se příjem materiálu z univerzit, muzeí, záchranných stanic, od orgánů ochrany přírody a veterinární správy atp.). Výjimka pro účely odběru a držení veškerého získaného materiálu je požadována pro všechny chráněné živočišné druhy žijící v ČR a uvedené ve vyhlášce 395/1992 Sb., příloha III. Platnost výjimky je požadována na dobu 50 let. Takto dlouhá doba platnosti je nezbytná, neboť genetická banka je dlouhodobý projekt, který si klade za cíl uchovat cenné genetické vzorky po prakticky neomezenou dobu a jejich dlouhodobým opakovaným sběrem umožnit monitoring změn genetické diverzity populací v čase. Žadatel v žádosti dále uvádí, že výjimku obdobného rozsahu již obdržel pro území Jihomoravského kraje (tato výjimka je přílohou žádosti), avšak pro možnost sběru materiálu z celého území ČR žadatel požádal o udělení příslušné výjimky všechny krajské úřady a další relevantní orgány.

Dnem doručení žádosti bylo, v souladu s ustanovením § 44 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění (dále jen „správní řád"), zahájeno správní řízení ve věci povolení výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů živočichů podle ustanovení § 56 odst. 1 ZOPK. O jeho zahájení byli přípisem zn. SZ NPS 08294/2016/2 – NPS 08414/2016 ze dne 26. 10. 2016 vyrozuměni všichni známí účastníci řízení a ta občanská sdružení, která mají v současné době u orgánu ochrany přírody podánu platnou žádost ve smyslu § 70 odst. 2 ZOPK. Zároveň byli tito upozorněni na možnost nahlédnutí do spisu a vyjádření se k předmětnému správnímu řízení. Žádné občanské sdružení se k účastenství v předmětném správním řízení v zákonem stanovené lhůtě nepřihlásilo. Do dnešního dne neobdržel orgán ochrany přírody k předmětné věci žádná stanoviska nebo vyjádření účastníků řízení.

Zvláště chráněné druhy (dále jen ZCHD) jsou definovány v ust. § 48 ZOPK a jejich výčet je uveden v příloze III. k vyhlášce č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. V ust. § 50 ZOPK jsou pak stanoveny základní ochranné podmínky ZCHD, z nichž je žadatelem požadována výjimka podle § 56 ZOPK. Požadovanou výjimku lze povolit pouze v případech, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody. Vzhledem k tomu, že řada ZCHD je zároveň předmětem ochrany podle práva Evropských společenství, lze výjimku povolit jen tehdy, pokud je dán některý z důvodů uvedených v § 56 odst. 2 ZOPK, neexistuje jiné uspokojivé řešení a povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhů z hlediska ochrany.

Orgán ochrany přírody je toho názoru, že ucelený soubor genetických vzorků ZCHD živočichů žijících v podmínkách ČR, může do budoucna posloužit jako důležitý nástroj umožňující dlouhodobé sledování stavu populací těchto ZCHD. Získané znalosti pak lze efektivně využít například při realizaci různých reintrodukčních programů. Nové poznatky o genetickém složení populací ZCHD zároveň mohou odhalit i případné migrační bariéry, respektive vzájemnou nepropojenost populací ZCHD živočichů v rámci ČR. Na základě těchto zjištění pak bude možno přistupovat k opatřením zabraňujícím postupnému vymírání místních populací ZCHD živočichů vlivem příbuzenského křížení (inbreedingu) a dalším negativním jevům projevujícím se v malých uzavřených populacích (např. genetický drift). Vzhledem k výše uvedenému dospěl orgán ochrany přírody k závěru, že realizace

projektu Národní genetické banky živočichů (potažmo požadavek odběrů vzorků) je v zájmu ochrany přírody a ochrany zvláště chráněných druhů, čímž jsou splněny důvody pro povolení výjimky ve smyslu ustanovení § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. a) ZOPK.

Vzhledem k tomu, že bez realizace odběrů genetických vzorků přímo z těl ZCHD živočichů nebo z jejich částí by nemohla Národní genetická banka vzniknout, je orgán ochrany přírody přesvědčen, že neexistuje jiné uspokojivé řešení plánovaného projektu. Zároveň se orgán ochrany přírody domnívá, že s ohledem na odběr vzorků pouze z kadáverů, či živých jedinců odebraných z přírody třetími osobami na základě jiné platné výjimky nedojde k jakémukoliv ovlivnění dosažení či udržení příznivého stavu ZCHD z hlediska ochrany.

Orgán ochrany přírody vložil do výroku rozhodnutí podmínky upřesňující režim odběru vzorků a rozsah výjimky. Z těchto podmínek je nutné upozornit zejména na bod 2 řešící odběr vzorků z nalezených kadáverů při dodržení **platné legislativy.** Tímto chtěl orgán ochrany přírody upozornit na nutnost dodržení podmínek nakládání s uhynulými jedinci ZCHD živočichů vycházejících z jiných právních předpisů. Příkladem může být problematické přivlastňování kadáverů ZCHD živočichů, kteří jsou zároveň zvěří podle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti v platném znění (dále jen ZOM). Podle ustanovení § 2 písm. h) ZOM se rozumí právem myslivosti souhrn práv a povinností zvěř chránit, cílevědomě chovat, lovit, **přivlastňovat si ulovenou nebo nalezenou uhynulou zvěř, její vývojová stadia a shozy paroží**, jakož i užívat k tomu v nezbytné míře honebních pozemků. Zároveň ustanovení § 43 odst. 3 ZOM doslovně uvádí, že dohledaná zvěř patří uživateli honitby, z níž přeběhla nebo přeletěla. **Zvěř mrtvá, která byla jinak nalezena na nehonebních pozemcích, náleží uživateli nejbližší honitby**, který je povinen postupovat podle veterinárních předpisů. Podle § 2 písm. e) ZOM se nehonebními pozemky rozumí pozemky uvnitř hranice současně zastavěného území obce, jako náměstí, návsi, tržiště, ulice, nádvoří, cesty, hřiště a parky, pokud nejde o zemědělské nebo lesní pozemky mimo toto území, dále pozemky zastavěné, sady, zahrady a školky řádně ohrazené, oplocené pozemky sloužící k farmovému chovu zvěře, **obvod dráhy, dálnice, silnice**, letiště se zpevněnými plochami, hřbitovy a dále pozemky, které byly za nehonební prohlášeny rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti. Vzhledem k výše uvedenému orgán ochrany přírody důrazně doporučuje žadateli, aby v případě úmyslu přivlastnění nalezeného kadáveru ZCHD živočicha který je zároveň zvěří podle § 2 písm. c) ZOM, nejdříve kontaktoval příslušného mysliveckého hospodáře. V případě likvidace dále nevyužitelných částí kadáverů je třeba postupovat v souladu se zákonem č. 166 /1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů v platném znění.

Území Národního parku Šumava je součástí Ptačí oblasti Šumava (vymezené nařízením vlády č. 681/2004 Sb.) a Evropsky významné lokality Šumava (národní seznam evropsky významných lokalit dle nařízení vlády č. 318/2013 Sb. Výjimku podle § 56 odst. 1 ZOPK může orgán ochrany přírody v souladu s ustanovením § 45g ZOPK vydat pouze v případě, že bude vyloučeno závažné nebo nevratné poškozování přírodních stanovišť a biotopů druhů, k jejichž ochraně je evropsky významná lokalita nebo ptačí oblast určena, nebo že nedojde k jejich soustavnému nebo dlouhodobému vyrušování, významnému z hlediska účelu ZOPK.

Vzhledem k tomu, že žadatel nebude provádět odběry v I. zónách Národního parku Šumava či v rámci maloplošných zvláště chráněných území, je orgán ochrany přírody přesvědčen, že nedojde k závažnému nebo nevratnému poškozování přírodních stanovišť a biotopů druhů Evropsky významné lokality Šumava a Ptačí oblasti Šumava. Dále se orgán ochrany přírody domnívá, že za stavu kdy je odběr vzorků povolen pouze u kadáverů a živých jedinců odebraných z přírody na základě jiné výjimky (tedy ne za účelem odběru genetických vzorků) je možné jakékoliv rušení druhů, které jsou předmětem ochrany Evropsky významné lokality Šumava a Ptačí oblasti Šumava předem vyloučit. Požadovanou výjimku lze tudíž povolit.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti správní orgán rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

## Poučení o odvolání:

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení podat podle ustanovení § 81 a následujících správního řádu odvolání ve lhůtě **15 dnů ode dne jeho oznámení** k Ministerstvu životního prostředí, odboru výkonu státní správy II, České Budějovice, a to podáním učiněným u Správy Národního parku Šumava, ul. 1. máje 260, Vimperk.

Podle ustanovení § 82 odst. 2 správního řádu musí mít odvolání náležitosti uvedené v § 37 odst. 2 správního řádu a musí obsahovat údaje o tom, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu ho napadá a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo. Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí je podle ustanovení § 82 odst. 1 správního řádu nepřípustné. Včas podané a přípustné odvolání má podle § 85 odst. 1 správního řádu odkladný účinek.

Otisk úředního razítka

Ing. Jiří Dolejší
vedoucí odboru

**ROZDĚLOVNÍK**

***Účastníci řízení dle ustanovení § 27 odst. 1 písm. a) správního řádu (obdrží prostřednictvím DS):***
☒ Ústav biologie obratlovců AV ČR, v. v. i., Květná 8, 603 65 Brno

***Účastníci řízení dle ustanovení § 27 odst. 3 správního řádu (obdrží prostřednictvím DS):***
☒ Město Železná Ruda, Klostermannovo náměstí 295, 340 04 Železná Ruda
☒ Městys Čachrov, Čachrov 55, 339 01 Klatovy
☒ Obec Prášily, Prášily 110, 342 01 Sušice
☒ Město Hartmanice, Hartmanice 75, 341 81 Hartmanice
☒ Město Rejštejn, Náměstí Svobody 1, 341 92 Kašperské Hory
☒ Město Kašperské Hory, Náměstí 1, 341 92 Kašperské Hory
☒ Obec Srní, Srní 113, 341 92 Kašperské Hory
☒ Obec Modrava, Modrava 63, 341 92 Kašperské Hory
☒ Obec Horská Kvilda, Horská Kvilda 40, 384 93 Kvilda
☒ Obec Kvilda, Kvilda 17, 384 93 Kvilda
☒ Obec Borová Lada, Borová Lada 38, 384 92 Borová Lada
☒ Obec Nové Hutě, Nové Hutě 108, 385 01 Vimperk
☒ Obec Nicov, Nicov 33, 384 73 Stachy
☒ Obec Stachy, Stachy 200, 384 73 Stachy
☒ Obec Horní Vltavice, Horní Vltavice, 384 91 Horní Vltavice
☒ Městys Strážný, Strážný 23, 384 43 Strážný
☒ Obec Lenora, Lenora 36, 384 42 Lenora
☒ Město Volary, Náměstí 25, 384 51 Volary
☒ Obec Stožec, Stožec 54, 384 44 Stožec
☒ Obec Nová Pec, Nová Pec 43, 384 62 Nová Pec
☒ Obec Želnava, Želnava 2, 384 51 Volary
☒ Město Horní Planá, Náměstí 54, 382 26 Horní Planá